

УДК 331.1

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАЙНЯТОСТІ В СУСПІЛЬНОМУ СЕКТОРІ АГРОВИРОБНИЦТВА МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Бочарова Н.О., к.е.н.,

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: The article focuses on the formation of new features of relations promoting the productivity of labor in the direction of stimulating of new systems of modern agricultural farms in Ukraine.

Key words: promotion, salary, wages, productivity, stimulating.

Постановка проблеми. Актуальність теми дослідження полягає в необхідності стратегічного розвитку сільськогосподарських підприємств, реалізації концептуальних основ економічного й соціального розвитку у сфері забезпечення продуктивної зайнятості сільського населення. Активізація даного процесу вимагає розробки та впровадження нових шляхів та напрямів активізації економічного механізму зайнятості працівників сільськогосподарських підприємств.

Основні матеріали дослідження. Об'єктом дослідження виступають процеси відтворення людських ресурсів аграрного сектору Мелітопольського району Запорізької області.

Зайнятість населення є найважливішою характеристикою ринку праці, що є особливо актуальним в умовах нестабільної ринкової економіки. До основних причини безробіття в Україні можна віднести: міграцію робочої сили, спад економіки і відповідне скорочення сукупного попиту на робочу силу; важкі умови праці; нерегулярну чи взагалі відсутню виплату заробітної плати.

Якісне інформаційне забезпечення і науково обґрунтований статистичний аналіз процесів ринку праці виступають важливою умовою забезпечення ефективності управління макроекономічними явищами і процесами. Згідно сучасних методик моніторинг зайнятості (табл.1-3) та діючих тенденцій на ринку праці прийнято на підставі оцінки впливу локальних та інституційних чинників, враховуючи конюнктуру ринку праці, особливості виробництва і відтворення персоналу та тривалість безробіття. Через важкі соціально-економічні та політичні процеси, що розпочалися наприкінці звітнього року та тривають понині тенденції демовідтворення даного району свідчать про стрімке зростання показників демонвантаження. За 5 років воно зросло на 21%, що є наслідком притоку імміграційної версти населення. Однак, фактично це не сприяє ефективному формуванню кадрового складу підприємств, адже передбачає надлишкову зайнятість, що за даними звітнього року становить 515 працівників, при поширенні прихованого безробіття на поточному ринку праці району. При цьому звітнього року офіційна кількість економічного активного населення, залученого до суспільного сектору агровиробництва склала лише близька 5,3% працездатних.

Матеріали міжнародкої науково-практичної конференції за результатами досліджень 2014 року

Том 3. Економічні науки

Максимальна зайнятість спостерігається у молоді до 24 років – це переважно вторинний ринок праці, тобто неprestижних професій, та у літніх – переважно досвідчених осіб.

Стосовно молоді, це супроводжуються негативними тенденціями щодо неспівпадіння освітньо – кваліфікаційного рівня підготовки до фактичних вимог агровиробництва. Низький рівень якості праці компенсується прихованим та наявним тривалим безробіттям, що відповідно звітного року склав за нашими підрахунками 33 %, при надлишку персоналу в 2013 році близька 46%. В той же час держава досить повільно вживає активних заходів щодо подолання безробіття. Тобто кон'юнктура ринку праці є трудонадлишковою, а безробітні змушені шукати роботу за межами району, де пропонуються кращі умови праці та вищий заробіток.

Загалом держава на фоні всіх економічних негараздів, притаманних сучасному стану Української економіки, майже звела заходи державної політики зайнятості на нівець, ледь підтримуючи лише пасивну їх частину. Доказом тому є перегляд термінів утримання людини на обліку в центрах зайнятості і сплати допомоги практично до 4 місяців, акцентування уваги селян на можливості реалізації концепцій самозайнятості, що практично є суто номінальним заходом. Адже навіть видатки на заходи політики заходів ледь перевищують 5% від ВВП району і переважна їх частина – понад 65% взагалі спрямована на утримання служб зайнятості. Тому інституціональні механізми регулювання зайнятості в аграрному секторі економіки практично не спрацьовують.

В той же час навіть зайняті аграрії району працюють за умов порушення оптимально гнучких відносин зайнятості із вагомими втратами річного фонду робочого часу, що звітного року становили близька 32%. Пятирічний темп зростання продуктивності праці за об'єктом дослідження становить 2,7 рази при збільшенні середньомісячної заробітної плати на 42%, що дозволяє робити висновки про дотримання стимулюючої функції оплати праці, при цьому заробіток на 68% переважає за номіналом за значення законодавчо встановленого мінімального розміру; однак порівняно з іншими галузями економіки цей зиск є замалим.

Від так, для подолання виявлених проблем з метою прагнення до забезпечення ефективної зайнятості аграріїв Мелітопольського району, нами запропонована певна стратегія дії, початковим етапом якої є визначення перспективного складу зайнятих шляхом побудови рівняння регресії, що на перспективу здатен становити 1557 осіб, що майже на 5% менше поточного складу працюючих.

Висновки. Таким чином, практична реалізація наведеної пропозиції здатна забезпечити розширене відтворення агровиробництва за умов реалізації концепції ефективної зайнятості та плідного відтворення трудового потенціалу аграріїв Мелітопольського району Запорізької області.

Література.

1. *Дієсперов В.С.* Сільськогосподарська праця в нових умовах [Текст]: / Дієсперов В.С. – К.: Інститут аграрної економіки УААН, 2000. – 180 с.
2. Оплата праці на підприємстві: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://inpos.com.ua/78>
3. *П.Т. Саблук, М.Н.Орлатий* Населення і трудові ресурси села [Текст]: навч. посібник / за ред. П.Т. Саблука, М.Н.Орлатого.–К.: Інститут аграрної економіки УААН, 2002.–277 с.